

ZVONČEK

LIST S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO

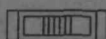
LETO XII.

MALI TRAVEN 1911.

ŠT. 4.

Vsebina:

1. Fr. Žgur: Želja. Pesem	73
2. F. Zagorc: Franci gre na daljno pot. Fotografija	74
3. F. Palnák: Pomladni prvinci. Bajka	74
4. K. Leska: Na Oljski gori. Podoba v barvotisku	77
5. Jos. Vandot: Lovec Joza. Pesem	79
6. Lad Ogorek: Voda in jeklo. Poučni spis	80
7. S. P.: Jankec na konju. Pesem	80
8. Drag. Humek: Majka priroda pripoveduje. Bajka s šestimi podobami	81
9. Silvester K.: Premodne glave. Narodna smešnica	86
10. Radoslav B.: Sanje. Pesem	88
11. Ivo Trošt: Čarobno jezero. Pripovedka	88
12. S. P.: Pozdrav. Pesem	91
13. A. Sič: Korček. Podoba v barvotisku	92
14. Pouk in zabava: A. Sič: Mladi risar. — Rešitev. — G. Štupar: Zastavica v podobah. — Kotiček gospoda Doropoljskega	93

Ali ste „Zvončku“ že pridobili novega naročnika?

Listnica uredništva.

A. G.: „Cvetko v spomin“ porabimo. — V. M.: „Vilkine mucike“ pridejo tudi. — Sambom: Doposlanih pesmi ne moremo porabiti. — F. Z. v B.: Prihodnjič! — Fr. D. v Lj.: Kar je primernega, zakaj ne! Pošljite na ogled! — Janez Veronik: Sedaj pa mož — beseda! — Pr-nova: Kar dobimo brezimnega, gre v koš!

== Najlepša in najboljša velikonočna darila! ==

Ganglovi, Rapetovi in Slapšakovi zbrani spisi za mladino. Vsak zvezek v elegantni vezbi in ilustrovan stane samo 1 K.

Žirovnikove narodne pesmi za mladino.

Izvod samo 20 vin.

== Naročila sprejema Učiteljska tiskarna v Ljubljani. ==

„Zvonček“ izhaja 1. dne vsakega meseca ter stane vse leto 5 K, pol leta 2 K 50 h, četr leta 1 K 25 h.

Izdajatelj, upravnik in odgovoren urednik: **Luka Jelenc**, učitelj v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 8.

Rokopise je pošiljati na naslov: **Engelbert Gangl**, učitelj v Idriji.

Štev. 4.

V Ljubljani, 1. mal. travna 1911.

Leto XII.

Želja.

Deruti čaj v višavi šum,
skrivnostno razodetje,
budi se spev, budi se cvetje
in v prsih bolnih nov pogum,
kipeča moč in volja —
kot spev škrjančkov iznad polja!

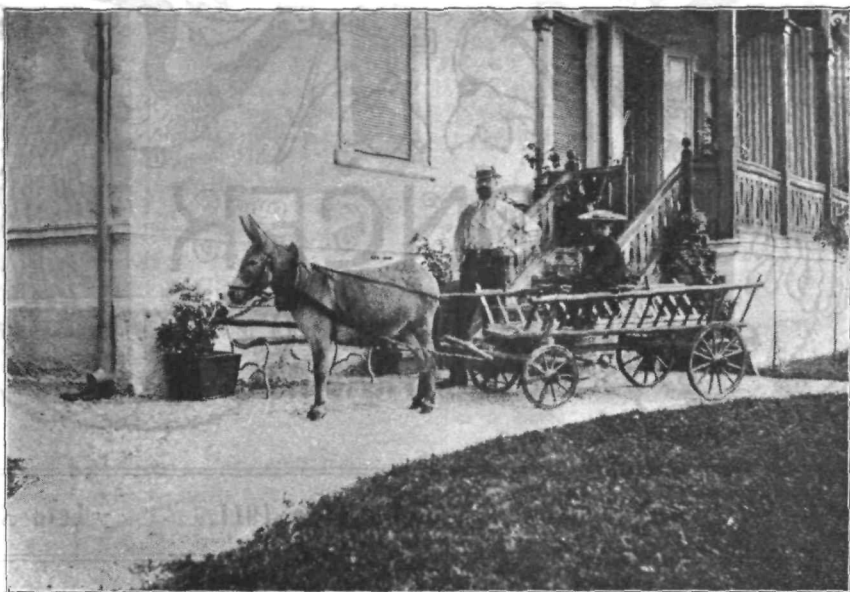
V valovih žarkov je nebo
nad zemljo se sklonilo
in z neizmerno silo
strnilo se v pomladi z njo . . .
Glasno pojejo ptice,
in cvetke nam jasnijo lice!

En cvet samo pomlad mi daj,
daj ptičko, gaj zeleni,
na radost pošlji meni
v srce en žarek solnčni vsaj! —
Odgrni stezo eno,
za srečo zlato, izgubljeno . . .

Čez goro, šam bi šel valov
za ptičko zlato — srečo,
da v dni jo mojih ječo
ponesem v radost si domov. —
A vzdih srce razdvaja —
ni steze več nazaj iz raja!

Fran Žgur.

Franci gre na daljno pot.

F. PALNÁK:

Pomladni prvenci.

Trobentice trobijo.

kar čez noč se je spravljal spat stari sever, pa se je zbudil topli jug. Začel je pihati, da je stokala vsa zemlja, in snežne kepe, ki so še ležale na odsojnih krajih, so se zasolzile. Niso bile grenke te solzice: „Oj, sestrica-kapljica! Kam? Počakaj, še več nas je tukaj; poigrajmo se spotoma, ko poletimo v dolino!“ In poigrale so se sestrice-kapljice, bežale so v dolino, vedno hitreje, vedno hitreje, nazadnje pa so se prekucnile v jarek, kjer je dremala vodica pod tanko skorjico. Prekucnile so se, pa zopet poskočile, predrle skorjico ter zbudile vodico-zaspanko. Narahlo se je zazibala, ko pa je spoznala sestrice-kapljice, se je nasmejala in v glasnem pripovedovanju in žuborenju je hitela z njimi naprej...

To se je zgodilo kar čez noč. Zjutraj pa se je smejalo solnce na nebu: smejalo se je debelemu jugu, ki je napihoval lica in pihal na vso moč; smejalo se je kepam, ki so se mu hotele skrivati in so se še vedno solzile v senci; videlo se je, da bo skoraj konec joka; smejalo se je sestricam-kapljicam, ki so hitele dalje ter mu pomežikovale z demantnimi očesci... Smejalo se je solnce in z nasmeškom poljubilo vso zemljo.

Počila je zemljica, in iz male razpokice so se vzdignili mali na robih noter zaviti lističi: eden, dva, še več skupaj. Solnce se smeje tudi njim, in listki si hočejo ogledati ta čudež: solnce, o katerem je bilo šepetanje pri korenini-materi, ki je živela leta in leta v zemlji. Pogledajo, pa se razgrnejo, da napravijo prostor še bratcu, ki ga vsi tako ljubijo in varujejo tesno v sredini. Komaj mu napravijo prostor, in glejte ga bratca! Više se dvigne od vseh pa odpre svoje male pesti. Kakor jih odpre, pa se mu rode iz njih drobni rumeni obrazki s širokimi usteci — male hčerke, ki trobijo... trobijo tja v božji svet...

Pozdravljena, trobentica!...

Zopet se je zasmejalo solnce, ki je slišalo te glasove, pa je v sreči poljubilo te prve mlade hčerke. Prihital je jug ter jih pobožal po rumenih glavicah, ki so trobile... Zeleni bratci pa so se iztezali kvišku, da vidijo ta čudež, a niso dospeli do vrha. Odebelili so se, ko so se napolnili s sokovi, ki so jih pošiljali materi-korenini, da ni zmanjkalo za bratčeve hčerke sladkosti, ki so jih imele tako rade.

Tako se je zgodilo tisti dan zgoraj na prisoju, da so vzklike trobentice iz zemlje.

Zvončki zvonijo,

Glasovi zlatih trobentic so pritrobentali v rjavo loko. Pod mrtvo rušo je kila skrita rjava glavica z malimi belimi koreninicami. Že jeseni so ji hoteli uiti paglavci; dva sta se odpravila na pot, a mamica ju je zagnila z belo tanko kožico, pod katero sta zadremala ter pozabila na popotovanje tja ven iz teme, kjer so kraji tako lepi pa tako solnčni. Zadremala sta in pozabila.

Danes pa sta čula glasove, ki so hiteli preko loke, zbudila sta se in bolj kot kdaj sta zahrepenela na svetlo. Ne meneč se za blage opomine dobre mamice, ki je bila v strahu, da je še premrzlo za nežna nebogljenca, sta prodrla s svojo belo odejico-kožico vred zemljo, tu sta se izmotala še iz odejice. — Čemu jima bo? Saj je solnce tukaj! Že ju je zagledalo in kar je poslalo topel žarek, da ju objame in greje. Kako je to prijetno! Kako je to lepo! Kako tam-le šumi, kako šepeta! Kaj naj bo to? — Jug je prihital, pa je bil nagel in malo nerahel je bil njegov dih; kar priklonila sta se zelena bratca, pa je že bežal jug dalje ter se jima smejal.

Pa sta se smejala še onadva. Prvič je bilo, da sta se upala spustiti ter sta stala že vsaksebi. Ko tako stojita, čutita, da je med njima še tretji bratec, ki bi tudi rad kvišku. Razmaknila sta se še bolj, in glej ga! Priplezal je bratec, dolg, suh, in glavico je imel zavito. Stresal jo je, stresal, in starejša sta se mu tako smejala, da sta se upognila samega smeha. Mlajši pa je v tem hipu stresel še enkrat in glej: srebrn zvonček je zazvonil po loki, in hipoma so prediralí novi zvončki zemljo, da se združi zvonjenje v mogočen glas, ki naznanja novo življenje.

Vedno večje je veselje solnca, vedno milejši je topli jug, ko brne po loki srebrni glasovi, ko zvončki zvonijo...

Vijolice dehtijo.

Zlato trobentanje in srebrno zvonjenje je zbudilo zemljico, in mlada kakor je bila, si je dala kar našiti novo zeleno obleko. In v tej obleki je nekega dne hipoma nekaj zadehtelo. Jug, ki ima svoj nos vsepovsod prvi, je našel tudi ta vonj, ga vzdignil, pobožal z njim zlate trobentice in srebrne zvončke. Aj, kako so se vsi zasmejali! Tudi solnce je pomežiknilo in pogledalo, odkod ta vonj. In glej!

Tam v mladi travici so se razščeperili široki okrogli lističi. Čisto k tlom so se potisnili, da bi ne bili napoti svojim malim sestricam, ki so sedle sredi med bratce. Sestrice, ki so se rodile prav tako kot njih okrogli bratci iz svoje že večletne mamice-korenine iz zemlje, so bile male, vitke, odete v zeleno. A bile so imenitne ter so živele po modi, pa so si nateknile na male glavice lepe, vijoličaste klobučke. In ti klobučki so bili spleteni iz vijoleta in dehtečega vonja, da je bilo vse prisoje polno tega duha. Tako so bile lepe, pa rade so imele svoje bratce in svojo mamico in bale so se, da bi jih kdo ne spravil od njih, in tiho, tiho so bile v kotičku, v zavetju; le iz njih klobučkov je dehtelo, trobentice pa so bile vesele, in zvončki so bili veseli, jug se je prekopicaval, ko je nosil novico, da vijolice dehtijo...

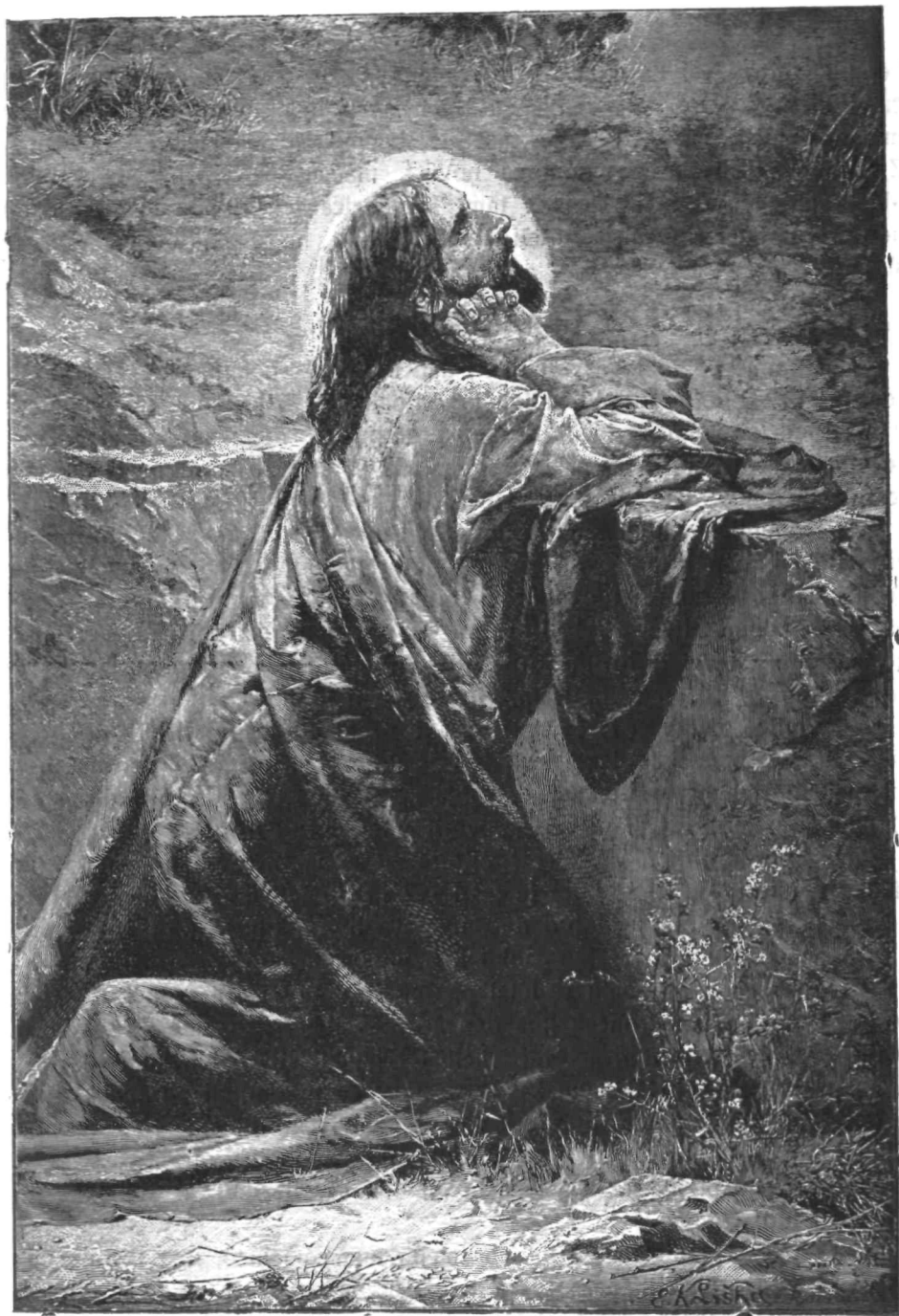
Mačice plezajo.

Mnogo so dobili zvončki dela v loki. Zvonili so pa gledali čudeže, ki so se godili okolo njih: okolo in okolo je bila namesto rjave ruše mlada zelena travica, in po njih so že lazili drobni žužki. Tam spodaj pa je vedno šumelo in šepetalo, kakor bi se tisoči spravljali k veselici. Zvončki, ki so bili čisto na robu, so pravili drugim, da se prekopicavajo pod njimi kapljice pa valčki, vedno veseli, vedno smejoči se in šaleči... In šla je o tem vest po loki. Ob robu pa niso bili samo zvončki: velike, žalostno zvite postave so bile tu, iz njih so molele dolge šibe in na šibah so bile male rjave čepice.

Tu pa se je zgodil čudež! Lepega dne je bil jug posebno dobre volje in solnce tudi, pa ga je še bodrilo z vednim mežikanjem. Jug, debeli jug že ne ve, kaj bi napravil v svoji nagajivosti — in glej! Pride mu na misel: u-u-u-u... In letele so rjave čepice z dolgih žalostnih šib. — Ha-ha-ha-ha! — Kjer je odletela čepica, je čepela siva žametna mačica, ki se je s strahom ozirala v svet. Ni vedela, naj pleza kvišku ali navzdol — no, nazadnje je občepela na svojem mestu pa mežikala v sivem kožuščku, ker toplo ji je bilo, a svetlobe njeni drobni očki še niso bili vajeni...

Tudi ta novica je šla po zvončkih od ust do ust po loki, in vsi radovedni so naročili onim, ki so bili blizu mačic, naj pazijo nanje, kaj delajo.

Kaj delajo! Kar znajo mačice: samo na to mislijo, kako bi bile lepe. Mačice so si izmislile, da si dajo umeriti nove suknjice, ker sivi žametni kožuščki se le niso več posebno podali k toplemu solncu. Pa so se pomenkovali; cela zborovanja so imeli možički s tega drevesa, pa ženice z onega,

Na Oljski gori

ker niso bivali vsi na enem — a domenili se niso... In kako so se začudili nekega jutra zvončki, ko so videli možičke na tem drevesu vse v rumenih, ženice pa, ki so bile zase na onem, vse v zelenih oblekah... Zvončki so obesili na zvon to novost, mačice pa so plezale v novih oblekah — moški tu, ženske tam, ker jezica je bila med njimi zaradi nesporazumljenja in niso hoteli živeti skupno na enem domu. Oj, nesloga! —

Citronček-pijanček.

Včeraj je še spal v svoji bubi, danes pa tak neugnanec! Saj je lep, seveda: ozko, dolgo truplo, dolge brke-tipalnice, ki je nanje tako ponosen, v rumenem širokem ogrtaču, na vsaki strani na njem po rdečo piko — seveda je lep! Ampak zato še ni treba, da bi bil tako prešeren! Pa mlad je in dela nima, zato pa samo uživa...

„Trobentice, ljubljene trobentice! Žejen sem, pa mi dajte piti, in dobri prijatelji si bomo in povem vam povest!“ Odprle so mu zakladnice svojih sladkosti dobre trobentice, in citronček se je napil dodobra. Potem pa se je pogladil po trebuščku ter se pripravil, da odfrči... „Povest, povest!“ so prosile trobentice. „Drugič, drugič! Saj še pridem. Danes sem žejen, grem še tja-le k vijolicam,“ in že ga ni bilo več...

„Vijolice, cvetičice!“ je dejal, ko je priletel k tem. „Kako je hrepelo po vas moje srce. Iskal sem vas že dolgo, in še ne bi vas našel, da mi niste poslale nasproti svojega vonja — hvala vam! Oj, in kakšne lepe klobučke imate!“ Govoril je, govoril metuljček-citronček, in ugajal je njegov govor drobnim vijolicam: odprle so svoje shrambe ter dale velikih sladkosti citrončku, ki je imel te tako rad in jih je bil tako žejen. Pil je in hvalil vijolice, ki jim je dobro dela njegova hvala. Pil je, da je bil napit — potem pa je odletel na zeleno loko k belim zvončkom...

Od enega k drugemu je letal pa jim je pravil: „Ej, zvončki! Zvonite, zvonite! Metuljček-citronček ima danes dober dan!“ — Smejali so se mu zvončki, da je brnel njih srebrni smeh, ter ga klicali: „Hej, kumek! Kje si si ga pa privoščil? Hej, kumek!“ — Smejalo se je z njimi citronček, da se je tresel na njem rumeni ogrtaček, pa se zaletaval dalje. — „Citronček-pijanček! Citronček-pijanček!...“ so zvonili zvončki. Citronček pa se je razhudil: „Kdo je pijanček? Pa kaj ste mi dali vi piti? Vi, ki nimate v sebi sladkosti tudi trohice?“

„O-ha...“ Zadel se je bil ob zeleno mačico-ženico, in pokarala ga je po zasluženju: „No, pijanec! Pij toliko, kolikor preneseš; ne da se zaletavaš potem v poštenjake!“ — „A-a! Oprostite, oprostite, preljuba gospa mačica! Saj ste tako ljubeznivo zelena... oprostite!“ Še bi govoril pijani citronček, pa mačica mu je obrnila hrbet. On pa se je zaletel zopet, zdaj pa v mačico-možička. Glasno se mu je zasmel rumeni debelušek, in glej — citronček je imel hipoma na mačici vse rumene nožice. Pogledal je debelo, pa mu je prišla hudomušna misel v njegovi pijanosti... „Cenjena gospa: to-le kot pozdrav od vašega gospoda soproga,“ je dejal, ko se je poklonil zopet

mačici-ženici, pa jo je potresel z rumenim prahom, ki se ga je prijel pri mačici-možičku . . . Smejale so se mačici-ženice citrončku-pijančku. Kaj pa so hotele?

Citronček-pijanček pa je še malo frčal, padel in zaspal . . . Tako je bilo vsak dan.

* * *

Tako-le je prišla pomlad v deželo. Jožek je našel trobentice, zvončke, vijolice in mačice, jih prinesel domov, kjer sta jih dala s sestrico Tončko v kozarce pa sta šla ven na solnce. Tu pa se je Jožek prekopicnil, ko se je mislil postaviti v pomladni travici na glavo. Citronček je ravno tam blizu zopet pil in ko je videl Joška, se je začudil in dejal: „Ta tudi? Glej, glej! . . .“ In frčal je naprej.

Solnce pa se je smejalo, smejala se je Tončka, pa vsa mlada zemljica, ko so trobile trobentice, zvonili zvončki, dehtele vijolice, pa plezale mačice in je uganjal svoje burke citronček-pijanček.

Lovec Joza.

*Kadar dan se v dol ozre,
tetka luna za gore
tiho pelje se domov,
stari Joza gre na lov.
Psiček ga budi iz sna,
na verigi mu rožlja,
laja glasno: „Hov-hov-hov,
vstani, Joza, zdaj na lov!“ —
Lovec Joza urno vstane,
črevlje vzame podkovane,
puško vzame, krhlje tri —
hoj, kako v goró hiti!*

*Solnce za snežnike gre,
Joza vrača se z goré.
Muza se veselo Joza,*

*saj na hrbtu divja koza,
srna težka mu visi,
da se Joza kar krivi.
Pipo v usta je dejal,
z gobo jo, s kresilom vžgal.
Puha Joza, da za njim
kot meglica plava dim.
Za klobukom mu pero
kima orlovo lepó;
Joza stopa pa v korak,
da se stresa gorski tlak.*

*Psiček, glej, pred njim skaklja,
z repom mu lepó mahlja,
v vas naznanja: „Hov-hov-hov,
lovec Joza gre domov!“*

Jos. Vandot.

LAD. OGOREK:

Voda in jeklo.

ko koga vprašaš: „Kaj je trše, voda ali jeklo?“ — ti bržkone odgovori, da jeklo. — Vendar se pa more dogoditi slučaj, da se pokaže voda za tršo snov od jekla. Do te izkušnje so v zadnjem času dospeli v Grenoblu na Francoskem ob neki vodni napravi. Vodni steber za ondotno turbino — gonilno kolo — na veliki pritisk je visok petsto metrov. Ako izpuste en del vode iz stranske pipe, brizga kvišku s tako velikansko močjo, da je popolnoma nemogoče, ta vodni curek presekat s palico ali s čim drugim. Da, ko so ga poizkušali presekat z ostrim rezilom sablje, se je orožje zlomilo v dva dela.

V kratkih in lahko umljivih besedah ni mogoče tega razložiti. Pomislimo pa samo na razdirajoč učinek, ki ga provzroči majhen strel moderne puške, ko zadene trdno steno. Takšna krogla ima seveda 600 do 700 metrov brzine. Vodni curek pa, ki o njem govorimo, brizga iz odprtine z 90 metrov brzine na sekundo; to je torej polovica brzine, ki jo ima vojaška krogla še pri 2000 metrih poleta. To nam daje razumeti, s kako silo se zadevajo vodni delci ob tanko in do gotove meje krhko rezilo. Tako lažje pojmuje, da se jekleno orožje prelomi ob vodi.

Jankec na konju.

*Na metlo sedem. — Kaj potem?
To samo jaz najbolje vem:
čez tri goré, čez tri dolé,
čez tri zelene travnike!*

*Naravnost tja do strica grem.
Zakaj? — To sam najbolje vem:
tam naužijem se dobrot,
pa še cekin dobim na pot.*

*Čez tri goré, čez tri dolé,
čez tri zelene travnike —
nikamor daleč ni dovolj,
kjer čakajo sladkosti golj!*

S. P.

PRILOGA

ZVONČKU

DRAGOTIN HUMEK:

Majka priroda pripoveduje.

4. Povest o vrabcu.

z valilnice, ki visi na sosedovi hruški, kuka škorec, in čmerikav mu je obraz. Na vejo poleg valilnice prileti lastovica in vidi se ji, da ni posebno dobre volje.

„Nikjer ni več dobiti mušice,“ potoži škorce, „in lačna sem, grozno lačna.“

„Tudi meni se ne godi bolje,“ zastoka škorec, „ves dan že iztikam tu okrog, a ne dobim niti najbornejšega črvička.“

Ob luži koraka štoklja, in tožnost ji zre iz očesa.

„Ali ni kje tu v bližini kake žabe?“ povpraša ona dva na hruški in poklepeče s kljunom. „Danes sem že preiskala vse močvirje, pa nisem dobila zajtrka.“

Tedaj prileti kos in sede na hruško k škorce in lastovici.

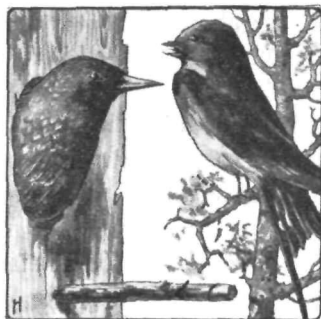
„Vidim,“ pravi, da se držita kot deževno vreme, kaj vama je?“

„Nič posebnega ni, bratec črnuhar, a listje rumeni in odpada. Metuljev, mušic in črvičkov ni več.“

„Ha, to je seveda bridko za vaji, a meni je dobro. V gozdu je še vsepolno najlepših jagod, ki jih ne oberem tako hitro. A taka hrana vama ne ugaja, kaj?“

„Kaj bi se preekali,“ se oglasi štoklja, „posvetujmo se rajši, kako si pomoremo.“

„O, lahko posvetovanje bo,“ doda škorec, „saj nimamo, da bi izbirali. Odpotujmo! Moji mladiči že izvrstno letajo, vsako jutro imamo na travniku

vajo, in dobro sem jih izvežbal za dolgo pot. V nekoliko dneh poletimo na jug.“

V tem je priletelo na hruško drugih ptic, in vse pritrjujejo škorcu. Pomenijo se, da skličejo drugi dan velik shod na bližnji travnik ob potoku in da se pripravijo za potovanje. Le kosu se nikamor ne mudi. Brezskrbno poleti v gozd in zapoje veselo pesem.

Na slemenu vrhu sosedovega skednja ždi vrabec. Slišal je ptičji pogovor na hruški, in tajinstveno hrepenenje mu polni dušico.

„Ej, ko bi mogel tako-le poleteti z njimi,“ pomisli. „Lepo je na tujem in prijetno toplo. In polno je tam žita in mušic in črešenj. Mnogo mi je pripovedovala lastovica o tujini, o, mnogo! A mene ne vabi nihče s seboj; ubog vrabec sem, druge ptice so pa gosposke, bogate!“

Dolgo še sedi vrabec na slemenu, pa misli in misli. Boljinbolj ga stiska neznano gorje. Ko se vrne zvečer lastovica v svoje gnezdo pod strešnim žlebom, ji potoži svojo boleost in jo zaprosi, naj ga vzame s seboj na jug.

„Ti da bi letel z nami?“ se mu roga lastovica. „S svojimi kratkimi krili da bi preletel širne planjave in neskončno morje? Da bi letel z nami, ki letimo venomer in le malo počivamo na poti? Oj, butec domišljavi!“

„Grozno rad bi šel. Daj, poprosi pri gospodi, da smem z njo. Vztrajen sem v letanju in gotovo ne zaostanem.“

„Ti norček! Prismuk! Pozabil si, kdo si pravzaprav.“

„Nisem pozabil.“

„Glej, to je tako! Bogata gospoda prihaja poleti na kmete, na zimo pa odide nazaj v mesto. Tako tudi me gosposke ptice. Poleti živimo tu, ker nam je lepo in ker imamo dovolj hrane. A ko začutimo ledeni dih zime, odletimo na jug,

kjer je toplo in udobno. Vam sirotam je sojeno, da ostanete in prezebate s praznimi želodci. Tako je ustvarjen svet. Delavec si ne more privoščiti, kar ugaja gospodu.“

Vrabec molči, in v boleosti se mu orosi oko. Lastovica zaspi v svojem gnezdu, on pa razmišlja: „Nespodobno je govorila lastovica in — na jug pa le poletim.“

Naslednjega dne se zbirajo ptice na travniku ob potoku. Od vseh vetrov so priletele in mnogo jih je. Vsenavzkriž so pomešani škorci in štoklje, lastovice in drobni pevci. Samo kukavice ni in slavca, ki sta odletela že davno.

„V red!“ zapove stara štoklja, ki je bila že dvajsetkrat v Egiptu, in zdajci se postavijo vrste. Stare in izkušene ptice pa pregledujejo vse od kraja do konca. Kdor je razmršen ali pa če je iz repa izgubil kakšno pero ali kdor ni popolnoma zdrav, tega preiskovalci neusmiljeno zapodijo. In gorje mu, če se ne umakne takoj; ubijejo ga pri priči!

Hipoma se začuje v zbranih ptičjih vrstah naglušen vrišč in krik. Med drugimi se je prikradel na travnik vrabec, pa se je postavil v vrsto.

„Tak-le lopov!“ zakriči škorec. „In ta naj bi šel z nami?“

„S takimi-le krili,“ se roga lastovica, „da bi letel v Italijo?“

In krika je in vika brez konca in kraja, da se trese vrabec ves v strahu.

„Vem, da sem le uboren kmetavzar,“ izpregovori proseče, „a usmilite se me in me vzemite s seboj. Oj, tako rad bi videl solnčni jug! Vzemite me, letel bom kakor vi, prav res.“

„Poniglavec nesramni!“ zaklepeče stara štokrlja, „vesel bodi, da ti pustimo ničvredno življenje in — izgini!“

Žalosten odleti vrabec in se skrije na skednjo pod streho. Ptice se pa odpravljajo na potovanje. Jata odleti za jato, in ves raztožen zre vrabec za njimi.

„Vsi so odšli, sam samcat sem ostal.“

„Ho, jaz sem še tu,“ se odzove vrana.

„In jaz tudi,“ doda ščinkovec.

„Prosim, da mene ne prezrete,“ se oglasi sinica.

„Oj, prav je govorila lastovica,“ žalostno zaščebetava vrabec. „Me uboge pare smo zato na svetu, da prezebamo in stradamo pozimi.“

*

Pa pride zima in pobeli svet. Mlake in potoke krije ledena skorja, in golo stoji v gozdu drevje. Veter premetava suho, mrtvo listje.

Pomrli so hrošči in muhe in mušice. Globoko spita v groblji zimsko spanje belouška in martinček, na dnu luže pa sanja v blato zakopana žaba prijetne sanje o zeleni pomladi.

Vrane imajo vsak večer velik sestanek na njivah za vasjo, pa se derejo in razgrajajo, da se razlega vsenaokolo. Ščinkovec in sinica se po svoje zabavata v grmovju in pobirata, kar se jima zdi vredno pobiranja.

Le vrabec sedi na slemenu vrhu skednja sam v svoji nesreči in je v mislih pri pticah, ki so odletele prezimovat na žarko južno solnce.

„Tam doli so sedaj in dobro jim je. Vsega imajo v izobilju, mi se pa pehamo za borno skorjico vsakdanjega kruhka. Oj, ko bi me bili vsaj vzeli s seboj!“

„K nama pojdi!“ ga kličeeta ščinkovec in sinica.

„Še znorim od dolgega časa in hrepenenja,“ začivka vrabec in odleti na polje, da bi si pomiril razburjeno kri. A povsod se mu vidi pusto in zimsko ubožno.

Na polju ga vesel pozdravl škrljanec. „Pozdravljen!“ mu zažvrgoli in se dviga visoko, „veseli me, da si ostal pri nas. Tudi jaz ostanem, dokler

morem. O, lepo je tu v domovini, tudi pozimi je lepo. Krasen je gozd, ko ga pokrije ivje, in nedolžnobeel je sneg.“

„A jaz poginem tu v domovini, ki je vsa polna ubošva in gladu!“ vzdihne vrabec.

Po snegu stopicajo kavke in si domišljajo, da jih je posebno lepo videti na beli preprogi. „Hej, zima ni tako huda, kakor bi si domišljal kdo.“

„Do pomladi že prebijem, če mi ne poide zaloga,“ se oglasi poljska miš in pokuka iz luknje v božji svet. „Vso jesen sem polnila svoj hram in mislim, da se mi ni bati lakote in mraza.“

Vrabec posluša, a besede mu ne sežejo v srce. „Blagor vam vsem, ki vam je drago ubošvo. Meni je težko breme in neizmerno gorje!“ Tako toži in poleti domov, pa sede na sleme vrhu skednja.

V trenutku mu zaikri v glavici izvrstna nakana. „V lastovičino gnezdo sedem,“ si pravi, „tu prespim noč in zasanjam, da sem lastovica.“

In zleze v lastovičino gnezdo, zaspi, in zasanja sanje, kakršnih še ni sanjal nikoli. Lahek polet ga nosi preko tujih dežel in preko sinjega morja tja do solnčne Italije. S krili jadrno reže zrak, in lahko mu je v dušici, oj, lahko!

Odslej hodi vrabec vsako noč spat v lastovičino gnezdo in sanja do belega dne. Čez dan sedi na slemenu ali na hruški in se ne zmeni za svet. Tudi hrane si ne išče rad. Tupatam mu vrže sosedova babica peščico drobtinic, sicer bi poginil lakote. Podnevi nestrpno pričakuje večera, da sede v lastovičino gnezdo in zasanja zlate sanje.

„Ko sanjam, mi je skoraj tako prijetno kot bi res potoval na jug,“ si misli, „le žal, da se ne da sanjati tudi čez dan.“

A sčasoma se mu zmrači v glavici, da ne pozna samega sebe.

Zložno odhaja zima, in toplo zasije solnce, pa upre žareči pogled v zaostali sneg, ki v zadregi kopni in se umika.

„Dajva, počediiva svet,“ pravi solncu oblak. Dež pada na zemljo in spere drevje in grmičje. Vrhu ledene skorje na jezeru se zbira voda. Globoko vzdihne jezero in prelomi ledeni oklep, da veselo zaplešejo valčki kot deca, ki so jo izpustili iz šole.

Solnce greje, in iz zemlje pribode tisočero zelenih kali. „Posodi mi krila,“ veli zima vetru, „vidim, da moram odtod.“ Pa odplove zima tja na sever, kjer je njeno domovje. Mladenka pomlad se naseli v gozdu in na poljani.

A vrabec ne vidi izpremembe. Dan in noč ždi v lastovičinem gneždu in sanja. Komaj za hip vzleti, da si poišče zrnce. Popolnoma je že bebast in si domišlja, da je lastovica.

Lastovica se vrača iz toplih krajev, da pogleda, ali so ji že pripravili letovišče. Ves dan obletava travnike in polja, ker je še malo mušic. Zvečer se povrne v gnezdo, ki ga ni videla od lanske jeseni.

V lastovičinem gnezdu pa sanja vrabec ljubke sanje o južnem solncu, o mušicah in o črešnjah.

„Hoj!“ se razgnevi lastovica, „kdo pa si, ki si se tako nesramno polotil moje posesti?“

„To ni tvoje gnezdo,“ se odreže vrabec. „Jaz sem lastovica in sedim na svojem. O, ravno prihajam iz Afrike. In lepo je bilo, ha, lepo! Prisegam ti, da govorim resnico. Dokaj lepega bi ti znal povedati.“

Vsa razpaljena zakriči lastovica: „Poberi se, pritepenec pritepeni! Preženem ti b. lezen. Norel si že lani, ko si hotel z nami na pot in noriš še danes. Izgubi se! A takoj, da me ne mine potrpljenje!“

Zaman kriči lastovica. Vrabec trdi, da je na svojem in da je lastovica. Venomer trobuzlja o Afriki in o južnem solncu in o potovanju. Pot, pravi, da ga je utrudila, da si želi miru in pokoja.

„Čakaj, preskrbim ti pokoja!“ zakliče lastovica in odleti.

Vrabec mirno sedi v gnezdu in sanja. Ponoči se pa povrne lastovica s polnim kljunom počestnega blata in prične zazidavati vrabca. Vso noč leta na cesto pa zopet nazaj h gnezdu in zida vztrajno do jutra. Ko poljubijo prvi solčni žarki polje in gozd, je končano delo.

„Tako!“ se oddahne lastovica. „Ustregla sem vrabcu. Sedaj lahko sedi v gnezdu sto let, jaz si pa sezidam novo domovje.“

Čez tri dni se srečata na polju škorec in lastovica. Pozdravita se in si nato pripovedujeta doživljaje s pota.

„Konec je zanimiv,“ pripoveduje lastovica, „poslušaj! Ko sem se povrnila domov v staro gnezdo pod žlebom, je široko sedel v gnezdu vrabec in se ni ganil.“

„Ha, ha, ta je pa lepa!“ se zagrohota škorec, „ali si ga pustila v gnezdu?“

„Pojdi, pokažem ti, kako sem ga izplačala.“

Oba poletita h gnezdu, in lastovica pokaže škorcju, kako je zazidala prismuknjene vrabca. Nato s kljunom razkopljeta trdo zidino, in mrtev pade vrabec pod kap.

„Prav mu je!“ pravi lastovica, in molče ji prikima škorec.

Ščinkovec in sinica prideta pogledat mrtvega tovariša.

„Ubogi vrabec,“ izpregovori ščinkovec, „smiliš se mi.“

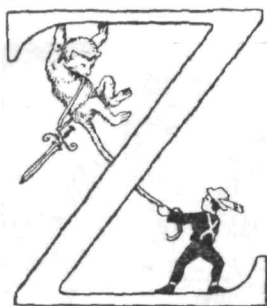
„Sam si je nakopal tako usodo,“ odvrne sinica, „zakaj bil je častihlepen, in to se ne spodobi vrabcu.“

SILVESTER K.:

Premodre glave.

Po narodni smešnici.

XXV.¹⁾

abržani zapazijo neke jeseni, da je po travnikih izredno veliko krtin, ki so se množile oddnedodne. Pomalem so izmodrovali, da je krt neizmerno besna žival, ker je naryl toliko kupčkov zemlje. Župana kot prvo glavo v soseski so začele navdajati mučne misli; skrbi so se ga lotile v toliki meri, da so mu lasje vedno stali kvišku. Na seji občinskega odbora je spravil tudi krta na dnevni red in iskal svetu, kako bi odpravili škodljivca, ki je v svoji brezmejni besnosti kazal, da hoče izpodriti vso zabrško travo. Tuhtale so modre glave, tuhtale — a nobena ni vedela pomoči. Sejo so morali prekiniti, in možje so se razšli, da se v zadevi škodljivega krta zopet snidejo ob prvi ugodnejši priliki.

Pa je bil v vasi edino eden, mlad fant, ki ni celo nič modroval, ampak se pridno z motiko klatil po travnikih, dokler se mu ni posrečilo zasačiti črnuha. Polovil ga je koj živega. Nesel ga je vesel domov in ga varno zaprl v ptičnico; to so postavili na mizo sredi vasi, in mladi in stari, mali in veliki so radovedno hodili gledat ujetega ptička, ki je kakor graščak ponosnonemo počival v svoji zračni palači.

„Fej ga! — Nemarnež — hudobnež — požeruh — lakota te naj živega sne — rilček se ti naj za večne čase skrmži — fej, fej!“ Tako in enako so Zabržani ozmerjavali ujeta zver in v boljše in izdatnejše potrjenje izraženih besed pljuvali pred njo na tla. Kaj si je krt mislil, ni nikomur znano; samo toliko je gotovo, da se ni celo nič čutil užaljenega, ker ni vaščanov umel. Toda ko bi bil vedel, kako črni oblaki se zbirajo nad njegovo glavo, bi ne bil tako brezskrbno s svojimi malimi očesci gledal med svet. Še preden je namreč kateri izmed zbranih veljakov zinil pravo, je že vsa zbrana soseska imela jetnika v duhu obsojenega na smrt. Čemu pa tako dolgo ni nihče zinil prve besede? — Ker je ta pristojala edino prvi glavi, oziroma prvemu jeziku v vasi, namreč županu.

In res je župan po kratkem premišljevanju izgovoril velepomembne besede, ki jih je množica poslušala s pritajeno sapo, tako da je zaradi slovesnosti onih trenutkov še celo krt zatisnil oči. Kaj bi pa naj bil tudi storil drugega? Župan je govoril tako le:

„Slavni znanci in prijatelji! Ko smo se zadnjič sešli, da kaj pametnega ukrenemo glede nesramnega škodljivca“ — „Fej ga! fej, grdoba!“ so se oglašali klici iz množice — „pač nismo vedeli, da nam ga bo roka pravičnosti dala tako kmalu v oblast. Danes ga imamo tu pred seboj v varnem

¹⁾ Glej „Zvonček“ številka 9, letnik 1909.

zaporu in že naprej mu kličem na njegova kosmata ušesa: Gorje mu — gorje!“ — „Gorje mu! fej ga!“ so bili klici za trenutek razvnete množice. — „Naša dolžnost je, da ga sodimo za vse njegove storjene hudobije, in rečem vam, sodimo ga tudi za vse nestorjene, namreč za vse one, ki bi jih še učinil, ako bi ga ne bili dobili v pest.“ — „Tako je! Tudi za nestorjene!“ je pritrjevalo ljudstvo. — „Nočem vam sicer usiljevati svojega končnega mnenja, nočem izrekati sodbe, preden niste govorili vi, a toliko vam berem iz oči in s čela, poznam vam celo z nosu, da bo vaša sodba kratka in se bo osredotočila okrog kratke besede.“ — „Smrt, smrt!“ je pregovorila množica kakor enoglasno. — „Da, da — tako je! Smrt bodi hudobnežu edino plačilo! V tej točki se ujemajo naša mnenja. Toda — kakšne smrti naj umrje? Po mojem mnenju bi zanj morali izbrati najhujšo smrt, ki bi naj drugim krtom služila takorekoč kot strašilni zgled. Modrujmo torej, kako ga hočemo ugonobiti!“

Začelo se je modrovanje, da so se zaradi prehudega duševnega napora že čez pet minut potili vsi obrazi. Temu se je za trenutek zdel ta način smrti najbolj mučen, onemu oni, a da bi se bili zedinili vsi, ni bilo mogoče. Nekateri so hoteli nesrečneža ustreliti, drugi obesiti, tretji obglaviti, četrti sežgati. Ali vsak izmed navedenih načinov je dobil nasprotnike. Glede obeshenja so na primer ugovarjali, da krt nima vratu in bi mu vrv utegnila smukniti čez glavo; glede ustreljenja se jim krt ni zdel toliko vreden kakor smodnik, ki bi ga porabili; vreči ga v ogenj bi bila prenagla smrt, a obglaviti ga tudi ni sodilo. Taka smrt se je premodrim glavam zdela preveč častna, ko so vendar v prejšnjih časih obglavljali edinole viteze in druge enake boljše osebe.

Z usmrčenjem je bil torej res križ. V zadnji sili pa, ko so bile zabrške butice že celo zmedene in so se županu potne kaplje lesketale že po oprsnikovich gumbih, se oglasi sivolas starček:

„Sicer nisem obiskoval višjih šol in znam le svoje ime za silo popraskati na papir, pa toliko pri svoji neumnosti vendar vem, kakšno smrt zasluži škodljivec. Ljudje, ali vam naj povem, kakšne smrti naj umrje?“

„Govori, govori!“ je kričal župan, in tudi ljudstvo je divjalo, češ, ne blebeči več kot je treba, a rajši zini edino pravo besedo.

„Ljudje, vidite,“ je nadaljeval starček, „po moji sivi glavi lahko sodite, da sem se že dovolj izmodroval na tem svetu in da ne bo bosa, kar vam bom svetoval.“

Množica je nevoljno začela cepetati z nogami, ker ji je možicelj govoril veliko preveč — prav po zabrški navadi — in ni takoj povedal, kam moli pes taco. Ker je dedec še vedno odlagal z odločilno besedo, ga je župan dregnil s pestjo med rebra, da mu je dal nekoliko sape in ga pripravil k govorjenju.

„Ljudje, mislil sem si, da bi bila za krta najhujša smrt ta — poslušajte me! — ako bi ga — živega pokopali! Preden bi se v zemlji zadušil, bi moral mnogo muk prebiti za svoje hudobije.“

Kdo naj popiše hrup in veselje, ki sta zavladała med Zabržani! Kakor bi trenil, je bila izkopana globoka jama, in kakor bi še enkrat trenil, je že krt ležal na dnu, kjer je samega veselja omedlel. Kmalu je bila jama zopet zasipana, Zabržani so šli zadovoljni domov in so od tega dogodka še bolj zasloveli po širnem svetu.

Sanje.

Jaz spim ...

*A sanjam, da bdim
in da plavajo
ter se poigravajo
angeli nad meno
nocoj.*

*Eni so z zlatimi
perutnicami,
drugi z darovi*

*bogatimi,
tretji s cveticami.*

*S kraguljčki
nebeškimi
pozvanjajo
in rahlo se mi
priklanjajo
do tal ...*

Ko jaz bi večno spal!

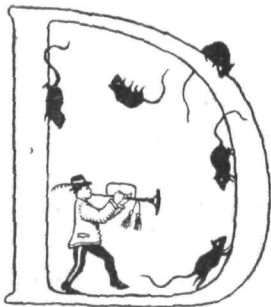
Radoslav B.

IVO TROŠT:

Čarobno jezero.

Pripovedka.

anes imenujejo tam ves širni prostor Vodno dolino. V davnem času je bilo v nji čarobno jezero za vse, ki so imeli tako srečne oči, da so ga videli. Mično gorsko jezerce se je smehljalo v vedno pomladni krasoti med nebotičnimi jelkami in zelenimi bukvami. V nekaljeni tihoti se je ob bregovih pasla plaha srna ali pa hodila od daleč pit iz jezera, ribice so se igrale na njegovi srebročisti gladini, vidra je sem hodila po svojo večerjo in jeleni po zdrav napoj. Človeška noga se dotlej še ni bila približala temu skritemu kotičku raja. Zlato solnce se je kopalo v njem v vsi poldanji krasoti, in polni mesec se je sredi noči smejal v njem ribicam, ki so še v sanjah poskakovale po biserni gladini lesketajočih se valov, smejal se je plesu povodnih vil, ki so se sem

nemotene shajale k nočnim veselicam. Nihče jih ni vznemirjal v nedolžni zabavi, nihče se ni čudil njih krasnemu spevu. Celo slavček in kos sta tedaj umolknila v grmovju, drozeg in brinjevka si nista upala motiti praznično-slovesne tišine.

Ubrani spev vodnih vil je donel od jezerske obali daleč, daleč naokrog, donel gori visoko v Krim, odmeval po planjavi, se širil v nižavo.

Srečno uho, ki ga je čulo!

Pod Krimom je živel tedaj s svojo materjo v ubožni koči mlad pastirček Jeranko. Pasel je edino kravico po gorskih tokavah. Tisto popoldne pred kresnim večerom jo je izgubil. Bal se je k materi domov brez maroge. Škoda se mu je zdelo ljube kravice, ki mu je dajala vsak dan sladkega mleka. Jokal je, iskal po gozdu, klical kravico in mater — zaman. Prehodil je že Krim malone počez in podolgem, truden je bil in lačen in zaspan. Domov ni vedel poti in tudi ko bi jo vedel, bi se ne vrnil, ker se je bal matere. Solnce se je poslavljaljo za notranjski Javornik, Jeranko je mislil, da bo moral prenočiti v gozdu. Kraj mu je bil popolnoma neznan. Strah ga je bilo, zakaj visoke jelke so iztezale proti njemu dolge sence, ko je boječe pogledoval za solncem. Rosa se je že prijemala po mehki travi, bukve, gabri in javorji so ga gledali začudeno kakor tujca, ki je po nesreči zašel na ta posvečeni kraj. Jeranko stopi še nekaj korakov, razgrne pred seboj smrekove veje, ki so mu zastirale pot, kar obstane in ostrmi. Zagledal je z veseljem in strahom v srcu pred seboj širono jezerce. Še nikoli ni bil tukaj in tudi slišal še ni, da bi kdo pripovedoval pravljico o čarobnem krimskem jezeru. Take vode še ni videl, najsi je že gledal Iško, Ljublanico in celo Savo. Zdelo se mu je, da ne more biti v rajju lepše kakor na tem kraju. Tudi strah ga ni bilo več, lakote ni čutil, in žeja ga ni morila. Najrajši bi bil zaspal in v sanjah gledal to nebeško krasoto na veke.

Noč je razprostrla temna krila po vsi okolici, toda nad čarobno jezerce jih ni razgrnila. V globini se je iskriло tisoč in tisoč zvezdic. Pridružil se jim je še okrogli mesec, ki se je kmalu prismejal izza dolenjških gričev, in svetlobe je bilo po vsi okolici kakor podnevi. Jeranko si je mel oči. Prav nič več ni vedel, če bdi ali sanja. Gledal je in mižal, poslušal in mislil, da ne sliši nič, in celo zinil je časih, da bi se čim več navžil tega nočnega čudesa. Kar se oglasi v daljavi ubran spev. Zdelo se mu je, da se bliža velikonočna procesija, tako lepo so peli. Videl ni vendar še nikogar.

Spev prihaja bliže, bliže. Deček slutí, da se pomika procesija proti njemu. Bal se je, da bi se mu zgodilo kaj hudega, če ga izprevod zaloti tu na trati. Dvigne se, da bi se umaknil, pa, ojoj! Namesto da bi se umikal, ga nesejo noge nasproti neznanim pevkam. V strahu in veselju sede na tla in čaka, naj pride karkoli. In glej! Sedaj se prikaže skrivnostni zbor snežnobelih vodnih vil in se ustavi ne daleč od njega na ravnini poleg jezera. Zbor je prepeval in plesal — kolo. Natanko je razložil deček dolge snežnobe bele obleke, ki so se dotikale tal, da ni videl nog. Z glave so se mladenkam vsipali črni lasje po vratu in po plečih, po hrbtih do pasa in čez pas. Koliko je bilo plesalk, ni mogel dognati natančno; spoznal pa je, da jih je

mного, a pridružujejo se jim še nove iz jezerskih valov, kakor bi se iz vode dvigali beli labodi.

Kolo se je sukalo, petje je donelo vedno lepše. Jeranko pa ni več mislil na mater in na kravico. Imel je samo eno željo, da bi vedno gledal in poslušal! Le enkrat se mu je zazdelo, da se je njemu najbližja povodna deklica plaho ozrla proti mestu, kjer je sedel on. Hitro je zasukala glavo kakor srna, ko zavoha sovražnika lovca, pa je zbežala k ostali družbi. Sišal ni, kaj jim je povedala, a videl je natančno, da se je zbor plaho oziral proti njemu, kazal z rokami mesto, kjer je sedel Jeranko. Zapretilo so mu z drobnimi prstki in se spustile v tek proti njemu. Jeranko pa se je od straha — prebudil doma na postelji, a kravica maroga je bila lepo sita v hlevu.

Pozneje je Jeranko še večkrat pasel kravico po tokanah na Krimu in jo tudi večkrat izgubil. Največkrat jo je gnal na pašo samo zato, da jo je izgubil. Mati je imela zaradi tega mnogo sitnosti, zakaj često se je zgodilo, da je bilo treba iskati — Jeranka in marogo. Mati se je jezila na dečka in ga povpraševala, ali goni marogo na pašo zato, da jo nasiti ali zato, da jo izgubi. Jeranko je namreč na Krimu iskal samo še čarobno jezero in njega zagonetne prebivalke. Mati je navadno našla kravico, če ni že medtem prišla sama domov, sinko pa ni našel jezera. Njegovo srce je vedno hrepenelo po tistem kraju in srečen je bil tisti dan, ko ga je noga zanesla k skrivnostnemu jezeru. Takih dni je bilo tudi nekaj. Spoznal se je bil s povodno vilo in celo govoril z njo, zakaj vedno manj se ga je bala. Naročala mu je, naj skrbno pase marogo, pa bo še večkrat gledal čarobno jezero in njegovo okolico.

Jeranko je mislil samo na vilo, jezero in njega krasoto, pa ni varoval kravice. Mati ga je svarila vedno strožje, pa ni nič zaleglo. Prepovedano mu je bilo slednjič, da ne sme več pasti globoko v gozdu, kjer kraljujejo gozdni duh in njegovi pomočniki; drži naj se na parobju gozda in gleda v ljubljansko ravan. Jeranko ni slušal.

Pasel je najrajši v gozdni tišini, kjer si jelke šepetajo zgodbe davnih dni, kjer gozdni škrat prinaša novice s hriba na hrib. Pasel je najrajši tako, da je izgubil marogo in potem namesto nje iskal vilo povodkinjo in čarobno jezero. No, poslej je vselej našel samo kravico in došel truden, lačen in zaspan domov. Zopet ga je svarila skrbna mati zastran neposlušnosti. Jeranka pa to ni izmodrilo.

Neko popoldne ni bilo matere doma. Sinko pusti lepo kravico privezano k jaslim, se odpravi sam v krimske gozdove iskat rajski kotichek in povodno vilo. Vse popoldne je hodil zaman in ponoči do polnoči. Tedaj je dosegel čarobno jezero, čul vablljivo petje, videl vrteče se kolo povodnih vil in se mu približal, a deklice so zbežale pred njim. Ni jih mogel dohiteti, najsi jo je še tako hitro ubiral za njimi po mehki tratí. Klical je in prosil, a nobena se ni obrnila k njemu in mu vsaj z eno samo besedico pojasnila sedanjo premembo. Njegov glas je odmeval kakor krokarsko vpitje od jezerske obali. Od vseh strani so hreščala drevesa proti njemu kakor bližajoča

se nevihta. Zbor belih vil se je dvignil kakor jata golobov nad jezero in izginil sredi jezerske gladine v vodo. Bobnenje se je začelo potem tudi pod vodo. Hropelo je in pokalo, sam Krim je vzdihoval, kakor da v njegovi notranjosti nekaj ni prav, drobovje zemlje se je treslo in voda je kipela. V jezeru je bilo vode vedno manj, Jeranko je žalosten strmел, kaj se godi pred njim. Čutil je, kakor bi se bilo to zgodilo zaradi njega. Še prej nego se je dobro zavedel, je bilo na mestu jezera — samo blato, ki ga je že večkrat prej videl v Vodni dolini.

Ob zori se je šele vrnil domov, kjer mu je pripovedovala prestrašena mati, da se je kravica še pred nočjo mirno pasla na parobju gozda. Nobeden je ni varoval in tudi iskati je ni bilo treba po krimskem lesovju. Vprašala ga je, če jo je on odvezal. Srámežljivo je deček pripoznal resnico. Mati mu je pa zatrdila, da jo je najbrž odvezala bela deklica, ki jo je videla zraven maroge.

Jeranko je potem glasno pripovedoval o čarobnem jezeru, o vodnih vilah v Vodni dolini, o petju, ki ga je slišal, in o kolu, ki so ga plesale bele deklice, a ljudje so mu ugovarjali, da je samo sanjal. Deček je vse svoje življenje trdil, da je videl čarobno jezero, iskal ga pa ni več, ker je videl, kako je izginilo pod zemljo. Še danes se ob nalivih napolni Vodna dolina z vodo, ki pa kmalu ponikne v zemljo, da se vnovič prikaže v znožju Krima, kjer je bilo že od nekdanj shajališče povodnih in gorskih vil.

Pozdrav.

*Pozdrav ti od srea,
oj, zemljica krasna,
cvetan pomladni čas
krasi ti zdaj obraz.*

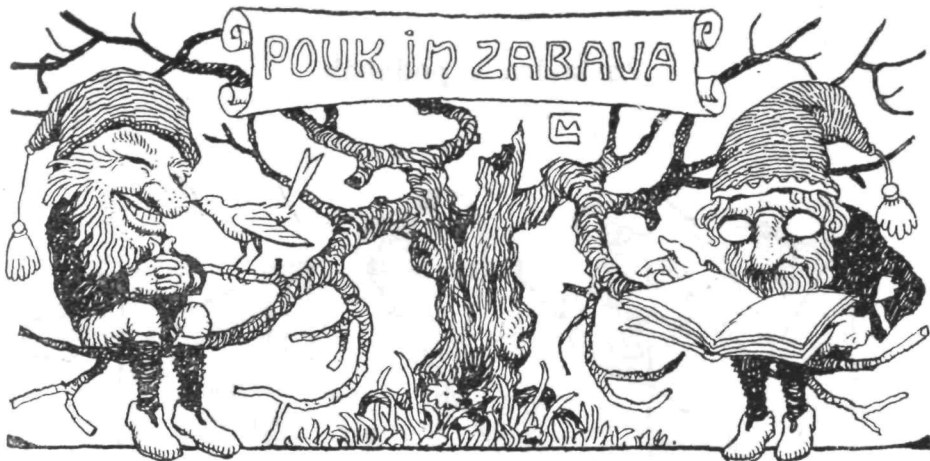
*Naj se do konca dni
beseli spev glasi,
naj v spevu tem zamre
use, kar sree nam tre!*

S. P.

Korček

Mladi risar.

Priobčil *Albert Sič*.

Da ustrezem vaši želji, sem vam narisal in naslikal korč ek, krasno cvetko prijetnega vonja, ki raste po naših hribih, skrit pod grmovjem. In ker je jako priljubljena cvetka, ga goje tudi kot sobno rastlino.

Ta risba pa naj vam ne služi le v prerisanje, marveč rišite in slikajte korč ke, ako jih imate doma v lončkih, kar po naravi na ta način, kakor ga vidite narisane in naslikane v današnjem „Zvončku“.

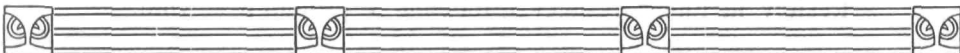

Rešitev zastavice v podobah v tretji številki.

Godalo.

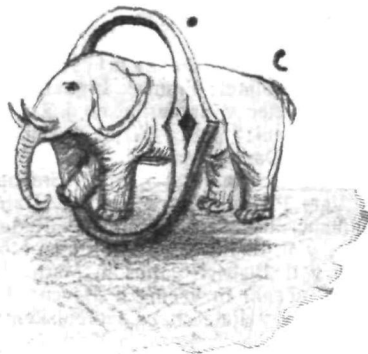
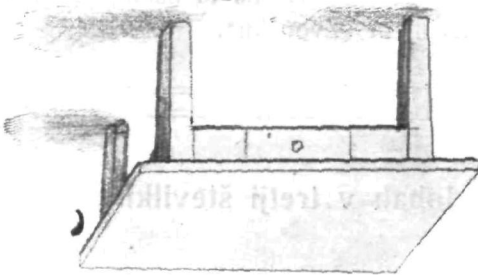
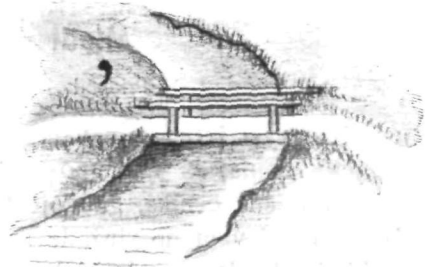
Prav jo je rešila: *Milena Rosina*, učenka v Radečah pri Zidanem mostu

Rešilci „Demanta iz zemljepisa“ v 2. šte v. Zvončka: *Zdenko Švigelj*, učenec na c. kr. vadnici v Ljubljani; *Francek Eigner*, učenec v Rūšah; *Zvonimir Sivka*, gimnazijec v Celju; *Išl Belle*, učenec v Št. Juriju ob j. ž; *Jakob Jereb*, gimnazijec v Ljubljani; *Franc Ulčar*, realec v Ljubljani; *Štefica Vizjak*, učenka v Ljubečni pri Celju; *Minka Perko*, *Ferica Budna*, *Ema Lakner*, *Danica Malovič*, *Tončka Mirtič*, *Mici Štukelj*, *Dorica Mišič*, *Mici Vogrinc*, *Iva in Pepca Oblak*, *Rezika Küssel*, *Malči Srebotnjak*, *Klodi Kiepack*, *Franica Hrovat*, *Ēla in Štanka Budna*, *Vera Perko*, *Slavica Vogrinc*, *Darčica Budna*, *Lili Lakner*, *Lojzika Ferlič*, *Valči Štukelj*, *Bebi Polanc*, učenke VI. razreda v Rudolfovem; *Danica Žnidaršič*, *Ema Uršič*, *Ema Žnidaršič*, učenke v II. Bistrici; *Saša in Stojan Ličan*, *Mirko in Slavko Žnidaršič*, *Stanko Samsa*, učenci in učenke v II. Bistrici; *Jerica in Marija Rebek*, učenki v Ljubljani; *Lidija*, *Palmira* in *Otokar Straussgitl*, učenki in učenec v Bovcu; *Vida Zupančič*, *Jozefa Kramar*, *Mihela Petrič*, *Marija Petrič*, učenke v Ratečah na Gorenjskem; *Tatjana*, *Vlasta* in *Vidka Horvat* v Ptuj; *Marija Donža*, *Angela Slavič*, *Rozalija Kosi*, *Marija Belec*, učenka V. razreda pri Sv. Križu na Murskem polju.

Zastavica v podobah.

Priobčil *Gustav Stupar.*

Rešitev in imena rešilcev priobčimo v prihodnji številki.

Velecenjeni gospod Doropoljski!

Zopet sem se spomnil na Vas, zato Vam pišem nekaj vrstic. Upam in želim, da ste dobro pričeli novo leto. Kar se mene tiče, sem prav zadovoljen. Zdrav sem in vesel, tuintam si pa zaigram pesem na goslih. Samo nekaj mesecev še in pride čas, ko zapustim ljudsko šolo, svojega preljubega gosp. učitelja ter vstopim v prvo gimnazijo. Veselim se pa tudi bližajoče pomladi, ki bo kmalu tu. Ko pa nabere prve cvetice, najlepše, Vam jih pošljem v znamenje, da se večkrat spomnim na Vas. Prav vesel sem bil prvega odgovora ter pričakujem drugega. Zdaj pa sklenem svoje pisanje in prosim odgovora. Vaš

Rafko Salmič,
učenec IV. a raz. okol. šole v Celju.

Odgovor:

Ljubi Rafko!

Veseli me, da si zadovoljen. Tudi jaz sem. Pa kako bi ne bil, ko mi obljubljaš najlepših cvetic, ki mi naj služijo v dokaz Tvoje ljubezni? Hvala že vnaprej za toliko pozornost!

*
Čestiti gospod Doropoljski!

Namenil sem se, da Vam zopet pišem. Skoro bi pozabil povedati, da me je neka dekla iz nemške hiše polila z vročim lugom. Osem dni nisem nič videl. Ta dekla je bila potem tri mesece zaprta. Mi imamo lepega kanarčka, ki jako lepo poje. Ima tudi kopalnico, v kateri se rad koplje. Težko pričakujem Vašega odgovora. Vas pozdravlja Vam vdani

Bogomir Roš,
učenec IV. a razreda v Celju.

Odgovor:

Ljubi Bogomir!

Res je bilo to nezgodno dejanje, a sreča, da ni trajnega zla. Da Ti napravim od svoje strani veselje, objavljam še Tvoj spis, ki si mi ga poslal iz svojega šolskega zvezka!

Naša kanarčka.

Lani je dobil moj brat kanarčka in jaz babico. Imela sta se rada. Kmalu je začela

moja babica posedati v kot. Mati pa je rekla: „Babica bi rada imela gnezdo, da bi valila jajca.“ Mati je naredila gnezdo in ga privezala v kletko. Nato je skočila babica v gnezdo. Drugo jutro vstanem in pogledam v kletko. Pa kaj je bilo v nji? Jajček je bil v gnezdu. Vsak dan je izvalila enega. Kanarček pa je skočil k nji v gnezdo. Tako sta ležala časih celo uro. Zvalila je petnajst jajec. Kupili smo posodico in jo napolnili z vodo. To smo postavili v kletko. Vedno sta skakala vanjo, da sta bila čisto mokra. Časih sem ju izpustil, da sta letala po sobi. Nekega jutra pa vidim babico mrtvo ležati v kletki. Žaloval sem zanjo. Moj brat ji je iztrgal eno pero in ga shranil za spomin. Potem sva jo z bratom zakopala.

*
Cenjeni gospod Doropoljski!

Že tri leta čitam z največjim veseljem „Zvonček“. Posebno pa Vaš kotiček. Dovolite, da Vam tudi jaz par vrstic napišem. Stara sem 10 let ter hodim 4. leto v šolo. Mi živimo na 907 m visokem hribu ob slovensko-nemški meji. Imamo krasen razgled na glavno mesto Gradec ter vsa mesta, trge in vasi dol do hrvaške meje. Zavoljo krasnega razgleda pride poleti mnogo tujcev, a ti so večinoma Nemci. Tudi Vas, g. Doropoljski, najprijaznejše vabim. Jako rada bi Vas osebnopoznala. Predstavljam si Vas kot velikega moža z ljubeznivimi očmi ter vedno se smehljajočim obrazom.

Srčno Vas pozdravlja

Marica Majcnova,
naduč. hčerka pri Sv. Duhu.

Odgovor:

Ljuba Marica!

Hvala lepa za povabilo! A ne morem Ti obljubiti, da se mu odzovem. Človek ima toliko skrbi in dolžnosti, da mora največkrat pozabiti — nase. Sicer pa bi Ti najbrže ne bilo všeč, ko bi zagledala namesto smehljajočega se obraza — čmerikavo lice!

Prečastiti gospod Doropoljski!

Z veliko nestrpnostjo sem čakal Vašega cenjenega odgovora in z odgovorom sem dobil tudi nalogo, Vam precej pisati in povedati, če sem bil v Ljubljani, kakor sem Vam v prvem pismu pravil, da pojdem. Na svojo žalost Vam moram odgovoriti, da nisem šel. Prvič ne, ker je bilo grozno grdo vreme, dež je lil kakor za stavo, da res ni bilo mogoče iti skoraj izpod strehe, drugič pa nismo imeli skoraj nič počitnic, samo dva dneva, moj oče, ki je pa vseeno šel, je štiri dni tam ostal, kar bi jaz ne bil mogel zaradi šole storiti. Moja dobra mamica je pa rekla: „Ker nimamo nobenega svojcev pokopanega, gremo pa na slovensko pokopališče!“ Povedati Vam tudi moram, da ima mesto Celje svoje pokopališče, imenovano nemško, in okolica Celja pa svoje slovensko. Videl sem veliko grobov, velikih in malih, okrašenih z vencami in gorečimi svečicami, in ob njih so stali sorodniki in pošiljali gorke molitve k Bogu za njihove duše. Hipoma pa so pripeljali dva mrtveca, da ju položijo k večnemu in zadnjemu počitku. Pri tem sem še nekaj opazil, da niso namreč obeh enako pokopali. Enega so zasuili, drugega so pa položili v družinsko rakev. Da pa ne ostanem svoji obljudi dolžan, pa vedno oče obeta, da pojdem z njim v Ljubljano in da mi bo pokazal vse znamenitosti, ki jih bom prav rad pogledal. Obeta mi tudi, da me vzame še letos s seboj na Dunaj, zakaj moj oče je železničar, pa ga vožnja malo stane, da me lahko vzame s seboj. Kadar kam pridem, Vam precej sporočim. Za ta čas Vas pa pozdravljam in se Vam priporočam vdani

Janko Marn,

učenec IV. razreda okol. šole v Celju.

Odgovor:

Ljubi Janko!

Kar sporoči mi, kadar se kam odpraviš na potovanje, da bom vedel, kod hodiš. Potem nam pa gotovo tudi poveš, kaj so videle Tvoje ukaželjne oči. Ali veš, da je potovanje tudi šola?

*

Ljubi gospod Doropoljski!

Prvič Vam pišem teh par vrstic. Zdaj se hočem z Vami seznaniti ter Vam večkrat kaj pisati. Rada čitam „Zvončke“. Izposojam si jih v šoli pri gospodu učitelju. Mnogo sem jih že prečitala. Zato tudi nekaj vem.

Vljudno Vas prosi odgovora

Zorka Pregljeva,

učenka VI. razreda v Sežani.

Odgovor:

Ljuba Zorka!

Vidiš, taka beseda mi je všeč: Zato pa tudi nekaj vem! — Gotovo! Saj se iz lepe knjige mnogo lepega naučimo. Veliko nas je, ki nimamo sredstev, da bi si vse ogledali na lastne oči; zato smemo biti veseli, da imamo knjige, ki govore v podobah in

besedah o širnem svetu in o pisanem življenju!

*

Cenjeni gospod Doropoljski!

Velikokrat sem že čitala v „Zvončku“, da radi sprejemate otroška pisma. Tudi jaz sem se predrznila Vam pisati nekaj vrstic. Jaz sem učenka IV. razreda II. oddelka v Igvasi. V šolo hodim prav rada zaradi tega, ker imamo tako dobrega gospoda učitelja. Učitelj nas uči mnogo lepega. Ko pridem iz šole domov, se učim, pa ne samo učim, ampak tudi pomagam očetu in materi pri delu.

Srčno Vas pozdravlja Vaša

Marija Žnidaršičeva.

Odgovor:

Ljuba Marija!

To mi pa res ugaja, da se samo ne učiš, ampak da tudi staršem pomagaš. Učenje krepi duha, delo pa krepča telo, in tako se zgodi, da prebiva zdrava duša v zdravem telesu. In takih slovenskih mladenk nam je treba, da bodo vse take, kakor govori znana pesem:

Sem slovenska deklica,
Minka mi je ime,
sem obraza bistrega,
hrabro imam srce!

Živele naše vrle, zdrave, umne, pogumne,
neustrašene mlade Slovenke!

*

Predragi gospod Doropoljski!

Dolgo se že nisem oglasila v Vašem kotičku, zato Vam imam mnogo povedati. Tekoče šolsko leto hodim že v četrti razred. Moj učitelj je gospod Avgust Lah, ki ga imamo vsi jako radi. Kadar smo prav pridni, nam večkrat čita povesti iz „Zvončka“. Za božično darilce sem dobila od neke gospe krasno knjigo s samimi slovenskimi pravljicami, ki jo je spisal Milčinski. Boter pa mi je poslal gosli, da se bom učila igrati. Nepopisno pa me je veselilo, da sem Vas v Ljubljani osebno spoznala. Veselilo bi me, ako bi me vsaj enkrat obiskali. Videli bi, kako prijazen je griček Sv. Duha.

Vdano se Vam klanja

Kristinka Schullerjeva.

Odgovor:

Ljuba Kristinka!

Glede na Tvoje vabilo velja isto, kar sem povedal Majcnovi Marici. — Seveda mora biti tudi gospod učitelj vesel, ker ga imate tako radi. Gotovo pa mu je največje veselje, ako Vam more večkrat čitati iz „Zvončka“. Saj praviš, da se to zgodi tedaj, kadar ste prav pridni.

*

Odgovori prihajajo le počasi, a to ni moja krivda. Prostor je tako skopo odmerjen, da se moramo vsi prav tesno stiskati v preljudi kotiček. Zato — potrpljenje in brez zamere!